

VETEŠKA, Jaroslav; ŠEBKOVÁ, Helena (eds.).

**SPOLUPRÁCE TECHNICKÝCH FAKULT VEŘEJNÝCH
VYSOKÝCH ŠKOL S PODNIKY A DALŠÍMI EXPERTY
SE ZAMĚŘENÍM NA BAKALÁŘSKÉ STUDIJNÍ PROGRAMY.**

Praha: EDUCA Service, 2010. 336 s.

Monografie s obsáhlým názvem *Spolupráce technických fakult veřejných vysokých škol s podniky a dalšími experty se zaměřením na bakalářské studijní programy* přináší závěry stejnojmenného projektu MŠMT ČR, řešeného Centrem pro studium vysokého školství, v. v. i., a Univerzitou Jana Amose Komenského Praha.

Jedná se o rozsáhlou publikaci, která obsahuje kromě úvodu a závěru čtyři ucelené části dále strukturované do jednotlivých kapitol a subkapitol. Úvodní kapitola seznamuje čtenáře jednak s důvody, které vedly k řešení daného projektu, jednak s hlavním cílem projektu, který byl dále konkretizován čtyřmi parciálními cíli a jehož podstata spočívala v identifikování a propagování příkladů dobré praxe spolupráce technických vysokých škol a fakult s odborníky z praxe na tvorbě a uskutečňování bakalářských, příp. navazujících magisterských studijních programů, na řízení a zajišťování kvality vysokých škol a fakult. Součástí úvodu je i přehled aplikovaných metod a postupů vědecké práce spolu s identifikací jejich omezujících faktorů.

První část s názvem „Analýza a komparace“ obsahuje pět kapitol. Kapitola Spolupráce technických vysokých škol s externími odborníky ve vzdělávání v souvislosti s implementací strukturovaného studia prezentuje teoretický i praktický pohled na alternativní modely strukturovaného studia spolu s přínosnými kritickými názory na jejich aplikaci, a to v kontextu spolupráce s externími partnery, kdy jsou diskutovány příklady dobré praxe. Problematika spolupráce s externími subjekty je podrobně rozpracována v následující kapitole s názvem Vysoké školy s technickým zaměřením a spolupráce s mimoakademickou sférou, ve které jsou uvedeny závěry dvou výzkumných sond zaměřených jednak na spolupráci mezi vysokými školami a mimoakademickými subjekty a jednak na spolupráci vznikající z existence a činnosti správních rad vysokých škol. Participaci externích odborníků na vnitřním a vnějším hodnocení kvality je věnována kapitola Účast externích odborníků v systémech zajišťování kvality technických vysokých škol. Na specifické možnosti spolupráce vysokých škol s průmyslovými podniky je zaměřena kapitola Analýza možností spolupráce technicky zaměřených vysokých škol s průmyslem, která

je věnována nejen možným formám spolupráce v oblasti vzdělávací, ale i v oblasti výzkumu a vývoje; současně je zde upozorněno na klíčovou roli absolventů jako významné zainteresované skupiny vysokých škol. Příklady dobré praxe vybraných technických vysokých škol v oblasti vzdělávací, v oblasti spolupráce s externími partnery a v oblasti péče o absolventy jsou uvedeny v závěrečné kapitole první části s názvem Vybrané příklady dobré praxe.

Druhou část nazvanou „Interpretace statistických dat“ tvoří dvě dílčí kapitoly. Kapitola Kvantitativní šetření zájmu uchazečů o technicky zaměřené studijní obory obsahuje analýzu statistických dat mapující zájem uchazečů o technicky zaměřené bakalářské, příp. magisterské studijní programy na vybraných vysokých školách v České republice. Zásadnímu systémovému problému vysokého školství v České republice je věnována kapitola Restrukturalizace studia – plnění záměrů strategických materiálů, ve které je zdůrazněna myšlenka nutného rozšíření diverzifikace studijní nabídky s ohledem na požadavky a schopnosti uchazečů o studium při zachování kvality vzdělávání, výběrovosti a náročnosti vstupu do magisterských studijních programů a uplatnitelnosti absolventů na trhu práce.

Třetí část s názvem „Případové studie“ zahrnuje čtyři kapitoly. Kapitola Vztahy terciárního vzdělávání a trhu práce: porovnání situace v České republice a v dalších vybraných státech OECD prezentuje komparativní analýzu expertních doporučení týkajících se vývojových změn ve vztazích terciárního vzdělávání a trhu práce v České republice, Polsku, Finsku, Nizozemsku a na Novém Zélandě. Analýze terciárního vzdělávání v další zemi, a to v Chorvatsku, je věnována následující kapitola s názvem Spolupráce chorvatských vysokých škol s průmyslem. Kapitola Případová studie z prostředí VUT v Brně představuje studii zaměřenou na spolupráci jednotlivých fakult Vysokého učení technického v Brně s průmyslem při tvorbě studijních programů, výuce, řízení, zajišťování kvality a v dalších oblastech. Obsahem je rovněž problematika zájmu o studium a přijímání studentů do jednotlivých studijních programů a oborů, zhodnoceny jsou také dobré a špatné zkušenosti ze spolupráce s praxí.

RECENZE

Případová studie zabývající se spoluprací Západočeské univerzity v Plzni s průmyslovými podniky s důrazem na využívané modely spolupráce a uplatňované formy zapojení odborníků z praxe je součástí kapitoly Spolupráce univerzit s průmyslem.

Souhrnný přehled výsledků projektu je uveden v závěrečné části „Shrnutí výsledků projektu“ a ještě doplněn závěrem samotné monografie.

Spolupráce vysokých škol a jejich fakult se subjekty ziskového soukromého, neziskového veřejného i neziskového soukromého sektoru je v současné době nanejvýš aktuální a žádoucí, neboť může být zdrojem významných pozitivních efektů, ať již v podobě transferu know-how, či alternativního zdroje finančních příjmů vysokých škol. Uvítat vydání publikace, která se této problematice podrobně věnuje, lze i s ohledem na skutečnost, že v podmínkách České republiky se jedná o první publikaci zpracovávající souhrnně dané téma. Ocenit je třeba rovněž zaměření monografie na technické vysoké školy a fakulty, které v této oblasti mají největší potenciál i zkušenosti a jejichž příkla-

dů dobré praxe ze spolupráce s externími subjekty mohou využít i ostatní typy vysokých škol a fakult.

Otázkou je, pro koho je tato monografie určena vzhledem k vysoké vědecké úrovni, na které je zpracována: celá publikace je protkána podrobnou charakteristikou používaných metod vědecké práce, precizním popisem aplikovaných postupů a neustálým odkazováním na další zdroje informací v podobě článků vydaných autorským kolektivem či závěrečné zprávy projektu. Nesporně publikace představuje cenný zdroj informací pro management vysokých škol na všech úrovních a pro odborníky MŠMT ČR, její využití z pohledu manažerů firem, které by bylo velmi žádoucí, lze však považovat za diskutabilní.

Závěrem lze konstatovat, že se jedná o ojedinelou publikaci, která komplexně zpracovává problematiku spolupráce vysokých škol s externími subjekty a současně otevírá prostor pro zamýšlení, diskuse a další rozšiřování znalostí odborné veřejnosti.

Liběna Tetřevová

ČADA, Karel; PTÁČKOVÁ, Kateřina; STÖCKELOVÁ, Tereza.

VĚDA A NEVLÁDNÍ ORGANIZACE – ZKUŠENOSTI, MOŽNOSTI, INSPIRACE.

Praha: Zelený kruh, 2009. 43 s.

Publikace vhodně vstupuje do současných sporů o podobu české vědy a její roli v rozvoji české občanské společnosti. Autorská trojice se hned v úvodu hlásí k režimu „kolektivního experimentování“, který reaguje především na požadavky spotřebitelů a komunit, na rozdíl od dominujícího režimu „ekonomie technovědeckých příslibů“, redukující vědecké poznatky na ekonomicky využitelné inovace. Koncept znalostní společnosti se tak před našima očima proměňuje ve „znalostní ekonomiku“. To s sebou přináší akcent na vysoce expertní znalost a technologie, přičemž zbytek společnosti se tak odsuzuje do role pasivního konzumenta produktů vědění druhých (v této souvislosti mě napadá paralela s Giddensovými vyvazujícími mechanismy, které člověka osvobozují od omezujících systémů typu rodina, komunita, ale zároveň ho nutí vše podřízovat logice racionálního kalkulu). Byť jsou oba režimy komplementární, vládní politikou

je prosazován právě jen ten druhý. Důsledky tohoto přístupu pocítují všichni akademičtí pracovníci v okamžiku vykazování svých vědeckých výsledků, které se zvrhlo v samoučelné sbírání tzv. RIVových bodů. Proti tomu autoři kladou zcela jiný systém „veřejné vykazovatelnosti“, v rámci kterého univerzity skládají účty za svou činnost společnosti, tedy občanům, v jejichž prospěch především mají rozvíjet vědecké bádání a vzdělávání. V centru pozornosti autorů se ocitají především výzkumné aktivity univerzit. Proti dosavadnímu laboratornímu přístupu je nám předložen výzkum zakotvený v komunitě, vycházející z definovaných potřeb společnosti, resp. jejich zástupců na místní úrovni. Komunita, reprezentovaná neorganizovanou veřejností či organizacemi občanského sektoru, je schopná podílet se na formulaci výzkumných priorit (ať již formou občanských porot či konsenzuálních konferencí), ale nabízí i další formy spolupráce.